

Intervjua studenter eller lärare på värdinstitutionen

Uppgiftens omfattning motsvarar uppskattningsvis 0,5 ECTS.

Ni ska intervjua en eller flera studenter på värdinstitution och/eller en eller flera lärare på värdinstitutionen. Temat för intervjun ska gälla danskämnes-/norskämnes-/svenskämnesdidaktik eller på annat sätt vara relevant för blivande lärare som ska undervisa i danska/norska/svenska.

Tänkbara teman skulle exempelvis kunna vara: Vilka erfarenheter har studenterna av andraspråksdidaktik? Vilken barn- och ungdomslitteratur är i ropet i värdlandet, och hur arbetas det med den på värdinstitutionen? Hur arbetas det på värdinstitutionen med bedömning och respons på elevtexter? Hur behandlas minoritetsspråk och språklig mångfald på värdinstitutionen? Detta är bara exempel. Tänk ut ett tema som *ni* är intresserade av och tala med ansvarig lärare på värdinstitutionen om vad som kan vara aktuellt. Se också under rubriken *Att finna ett tema* nedan.

Vad får man ut av det? [TOGGLE]

Ni får bland annat:

- träning att kommunicera om ett ämnesområde eller ämnesdidaktiskt område i en interskandinavisk kontext. Sådan träning gör tröskeln lägre för lärarprofessionell (och social!) kommunikation med grannspråkstalande i framtiden.
- ett fokuserat, djupt samtal om ett intressant tema med studenter eller lärare i grannlandet.
- ny kunskap och nya perspektiv som ni kan använda när ni själva ska undervisa framtida elever om det aktuella temat.
- tillfälle att förmedla dessa nya perspektiv till era studiekamrater och jämföra olika perspektiv på samma tema.
- erfarenhet av intervju som metod.

De som blir intervjuade får – i likhet med er – träning i att samtala om ämneskunskaper i interskandinavisk kontext, vilket också ger dem nya perspektiv på temat. Ni ställer kanske frågor om kunskapsområdet som de inte tidigare har förhållit sig eftersom ni har andra erfarenheter. Kanske upptäcker ni tillsammans att det aktuella temat behandlas på ett visst sätt i grannlandet på grund av skilda historiska förutsättningar eller samhällsförhållanden? Eller också upptäcker ni hur mycket som är likt mellan länderna eller era utbildningar i fråga om det aktuella temat. Att tala med besökande från ett grannland om ett visst tema leder ofta till att man sätter ord på förgivettaganden och blir uppmärksam på både likheter och skillnader mellan de två ländernas förhållningssätt till temat.

När ni kommer hem och förmedlar insikterna från intervjun/intervjuerna till era studiekamrater får även de nya perspektiv på temat. De får också själva tillfälle att jämföra och förstå hur det aktuella området behandlas i olika grannländer eller på de olika lärarutbildningarna.

Före besöket [TOGGLE]

Inför besöket ska ni

- bestämma tema för intervjun/intervjuerna
- utarbeta en intervjuguide
- välja ut och stämma träff med intervjupersonerna
- ta hänsyn till regler för behandling av personuppgifter (se nedan)

Att finna ett tema

Det är klokt att välja ett tema som ni själva är intresserade av och som ni samtidigt nyligen har arbetat med i er utbildning eller ska arbeta med inom kort. Ni ska diskutera möjliga teman med både er egen lärare och ansvarig lärare vid värdinstitutionen för att hitta något som kan vara relevant ur båda utbildningarnas perspektiv.

Ni behöver besluta er för om ni ska intervjua en eller flera studenter respektive en eller flera lärare. Beslutet beror på om ni är mest intresserade av studenternas eller lärarnas perspektiv på temat, eller om ni önskar få en bild av *både* studenters och lärares uppfattningar. Be gärna ansvarig lärare vid värdinstitutionen att förmedla kontakt med några personer ni kan intervjua, så att ni tillsammans kan bestämma tid och plats för intervjuerna i god tid.

Det finns många möjligheter när ni ska välja tema för intervjuerna. Här är några förslag:

- Välj ett tema som ni har arbetat med i er egen utbildning. Ni är nyfikna på hur temat behandlas i grannlandet eller inom lärarutbildningen som ni besöker.
 - Exempel: Ni är intresserade av flerspråkighet, och är nyfikna på att få en inblick i hur man arbetar med flerspråkighet, minoritetsspråk och språklig mångfald på värdinstitutionen.
- Välj ett område som ni ska arbeta med i er egen utbildning inom en nära framtid.
 - Exempel: Ni ska inom kort läsa en kurs om barn- och ungdomslitteratur. Ni intervjuar studenter vid värdinstitutionen om vilken barn- och ungdomslitteratur som är i ropet i värdlandet just nu, och hur det arbetas med den på värdinstitutionen och eventuellt på VFU-skolorna.
- Välj ett område som ni är särskilt engagerade i eller uppfattar som särskilt utmanande. Ni utnyttjar tillfället till att undersöka grannlandets perspektiv på detta tema.
 - Exempel: Ni är särskilt engagerade i andraspråksdidaktik. Ni utnyttjar tillfället till att utöka er kunskap inom området genom att intervjua både studenter och lärare vid värdinstitutionen.
- Välj ett område som ni vet att lärarna eller studenterna vid värdinstitutionen är särskilt intresserade av eller har specialistkompetens inom.
 - Exempel: Ni vet att studentgruppen ni besöker just har genomfört ett större projekt om ungdomslitteratur. Ni tar chansen att få ny kunskap och nya synvinklar på ungdomslitteratur genom att intervjua ett urval av studenterna om detta tema.
 - Exempel: Ni vet att en lärare vid värdinstitutionen har forskat på grafisk litteratur (tysta böcker/silent books). Ni utnyttjar tillfället till att få en fördjupad inblick i grafisk litteratur genom att intervjua denna lärare.
- Välj ett tema som ni vet är relevant för svensklärare, men som kanske har en annorlunda status i grannlandet.
 - Exempel: Som svensklärare bör du ha kunskap om Sveriges fem officiella minoritetsspråk. I Norge framhävs just samiska språk och samisk litteratur särskilt i läroplanen. Ni söker genom intervjuerna en inblick i hur man arbetar med samisk litteratur på den norska lärarutbildningen ni besöker, eller vilka språkliga rättigheter samiska elever har i Norge. Bidra gärna i samtalet med er egen kunskap om hur minoritetsspråk behandlas i lärarutbildning och skola i Sverige. Be sedan intervjupersonerna ge sina synpunkter på hur minoritetsspråk behandlas i de två länderna.
 - Exempel: Ni ska till Danmark och intervjuar studenter eller lärare vid värdinstitutionen om hur Grönlands språk, kultur och litteratur tas upp i

lärarutbildningen. Bidra gärna i samtalet med er egen kunskap om hur olika minoriteters språk, kultur och litteratur behandlas i lärarutbildning och skola i Sverige. Be sedan intervjupersonerna ge sina synpunkter på hur minoritetsspråk behandlas i svensk lärarutbildning och grönländska i dansk lärarutbildning.

Olika typer av intervjuer [TOGGLE]

Intervjun kan vara en klassisk intervju med frågor och svar. Men ni kan lika gärna göra ett så kallat fokusgruppsamtal. I ett sådant samtal har ni inte en intervjuguide med frågor som ni själva ställer. I stället förbereder ni en lista med frågor, påståenden eller teman som ni lägger på bordet framför 3–5 lärare och/eller studenter. Sedan ber ni samtalsdeltagarna diskutera det som står på pappret.

Om ni väljer fokusgruppsamtal kan ni antingen hålla er i bakgrunden och ta anteckningar från samtalet, eller själva delta aktivt i samtalet. Kom bara ihåg att det hela tiden måste vara minst en ambassadörstudent som för anteckningar.

Prata med varandra – och eventuellt med er lärare – om för- och nackdelar med de olika typerna av intervjuer i förhållande till det tema och de frågor ni valt.

Intervjuguide [TOGGLE]

När temat är bestämt ska ni utarbeta en intervjuguide. Det betyder att ni ska göra en lista med frågor som ni vill ställa till dem ni intervjuar. Ni kan gärna fråga era egna studiekamrater om det är något särskilt de är nyfikna på och vill att ni frågar om i intervjun. När ni gör en intervjuguide kan det vara klokt att också tänka ut potentiella följdfrågor. Var samtidigt öppna för att nya frågor kan bli aktuella under intervjuens lopp för att samtalet tar en ny och spännande vändning.

Fundera över om ni redan i förväg vill skicka intervjuguiden till dem som ska intervjuas så att de hinner göra sig några tankar om temat inför intervjun. Det kan finnas både vinster och risker med ett sådant tillvägagångssätt. Diskutera med er egen lärare eller ansvarig lärare på värdinstitutionen vad som är lämpligast i just ert fall.

Behandling av personuppgifter

På grund av GDPR bör man undvika att använda röstinspelning. Om ni ändå vill spela in intervjuerna bör ni noga undersöka reglerna kring personuppgiftsbehandling i det land och vid det lärosäte som ni besöker.

Ett alternativ till att spela in intervjuerna är att föra anteckningar. Om ni är flera ambassadörstudenter som samarbetar kan exempelvis en av er ha som huvuduppgift att ställa frågor medan andra har huvudansvaret för att anteckna svaren. Direkt efter intervjun bör både den/de som fört anteckningar och den/de som ställt frågor bearbeta anteckningarna tillsammans. På det sättet får ni gedigna och användbara anteckningar från intervjun – flera hjärnor minns mer än en!

Även om man för anteckningar i stället för att spela in är det viktigt att ta hänsyn till intervjupersonernas önskemål om anonymisering. Vill de som intervjuas figurera med namn? Vissa vill det, men om de gärna vill vara anonyma så ni se till att inte kan identifieras utifrån det ni antecknar och rapporterar från intervjuerna.

Här är några tips om hur man kan anonymisera. Önskar den intervjuade att vara anonym ska ni inte anteckna hans namn; vid behov kan ni använda en pseudonym. Ni får heller inte anteckna exempelvis: "hon är 23 år, uppvuxen i Ulfborg Kirkeby och har mbugwe som modersmål". Det är troligtvis väldigt få personer som passar in på de uppgifterna (Ulfborg Kirkeby är ett litet samhälle, och det finns få människor i världen som talar mbugwe). Den intervjuade blir därför lätt att identifiera om någon får tag i dina anteckningar. Överväg i stället att stryka ålder och hemort och anteckna bara modersmålet om det är det mest intressanta i förhållande till intervjuens tema. Skriv alltså exempelvis: "hen är i tjugooårsåldern, uppvuxen i ett litet samhälle och har mbugwe som modersmål" eller "hen är i tjugooårsåldern och har ett afrikanskt språk som modersmål".

Under besöket [TOGGLE]

Leta upp en lokal där intervjun kan genomföras. Det bör vara en plats där ni inte blir allt för störda. Fråga ansvarig lärare vid värdinstitutionen om hen kan hjälpa till att hitta en lokal.

Kom ihåg att före intervjun bestämma vem av er som antecknar under intervjun. Se också till att komma överens om vem av er som har särskilt ansvar för att observera hur grannspråskommunikationen flyter i intervjun. Vilka språkliga anpassningar gör samtalsdeltagarna? Hur löser de eventuella missförstånd? Använder de olika ord för samma fenomen på de två språken?

Direkt efter intervjun, när de intervjuade har lämnat lokalen, bör ni sätta er och anteckna – både de som antecknade under intervjun och de som inte gjorde det. Skriv ner allt ni minns från intervjun, och formulera också era omedelbara reflektioner kring det som sades. På detta sätt blir chansen mycket större att komma ihåg det som sades än om man väntar en dag med att anteckna. Kom ihåg att också göra anteckningar om själva grannspråskommunikationen och skriv ner ord som var olika på de två språken.

Efter besöket [TOGGLE]

När ni kommer hem ska ni presentera insikterna från intervjun/intervjuerna för era studiekamrater. Bestäm i samråd med er lärare när det passar. På detta sätt berikar ni studiekamraternas förståelse för temat med nya perspektiv och ny kunskap från studenter och/eller lärare i grannlandet. Kanske är något väldigt likt i de två länderna eller inom de två utbildningarna? Kanske är något olikt? En sådan presentation kan exempelvis utgöra en inspirerande start på ett längre moment om det aktuella temat i er egen utbildning. Om era studiekamrater har arbetat med samma tema medan ni var utomlands kan er presentation bli utgångspunkt för en breddad diskussion som kompletterar allas kunskap inom området.

Glöm inte att också säga något om själva grannspråskommunikationen i intervjun. Detta ger er och studiekamraterna tillfälle att reflektera över grannspråskommunikation generellt. Kanske har ni identifierat några effektiva strategier man kan använda i interskandinaviska samtal om ert utbildningsämne? Då får era studiekamrater några tips inför framtida ämnesdidaktiska (och andra!) samtal med andra skandinaver i framtiden.